

7-9998

**T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI**

Sayı : B.19.0.HUK.0. 610-[2012-133]

1003

15 EKİ 2012

70739

Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 02/10/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-86735 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları konusu Diyarbakır Milletvekili Sn. Nursel AYDOĞAN tarafından verilen 7/9998 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
Bakan

EKLER:

- 1- Cevap yazısı (2 sayfa) ve tablo (3 sayfa)

Diyarbakır Milletvekili Sn. Nursel AYDOĞAN tarafından verilen 7/9998 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin sorular ve cevaplar aşağıda yer almaktadır;

Temmuz ayı başında Merkez Bankası tarafından yayınlanan rakamlara göre, Türkiye’de yıllık enflasyon yüzde 8.9’dur. Oysa büyük ölçüde ithalat ve ihracat yaptığımız ülkelere ABD’nin enflasyon oranı yüzde 1.7, Çin’in 2.2, İngiltere’nin 2.4, Japonya’nın 0.2 ve Avrupa Birliği üyesi ülkelerin çoğunda 2.4 civarındadır.

Uzun süredir Türkiye’de enflasyon oranı yüzde 5’e çekilmeye çalışılmaktadır. Merkez Bankası’nın 2012 yılsonu tahmini, yüzde 6.5 olduğu belirtilmişti. 2012 yılı ikinci Üç Aylık Enflasyon Raporu’nu açıklayan merkez bankası başkanı, yılsonu hedefinin 0.3 puan düşürülerek yüzde 6.2 olarak belirlendiğini açıklamıştır.

Yukarıda bahsi geçen ülkelerle karşılaştırıldığında Türkiye’de enflasyon oranının yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca Türkiye sıcak paraya dayalı ekonomi inşa etme politika izlemiştir. Bu politikalar nedeniyle Türkiye’de ekonomi sürdürülebilir olmanın dışına çıkmıştır.

Bu bağlamda:

1. Türkiye’de enflasyon oranları belirlenirken ölçüt alınan parametreler nelerdir?
2. 2002-2012 yılları arasında enflasyon oranları nedir?
3. Türkiye’nin büyük ölçüde ithalat ve ihracat yaptığı ülkelerin çoğu “yıllardır yüzde 2 enflasyonu yüksek enflasyon” diye adlandırırken, Türkiye 2005 yılından bu yana neden enflasyonu yüzde 7-8 çizgisinde kalmıştır? Neden aşağıya çekememektedir?
4. Merkez Bankasının 2012 Temmuz ayı itibarı ile toplam rezervi ne kadardır?
5. Bu rezervin alt kalemleri nelerdir?
6. Türkiye’ye yıllık sıcak para girişi 2009-2011 yılları arasında yıllar itibarı ile ne kadar olmuştur?
7. Bu sıcak paranın Türkiye’de ortalama kalma süresi nedir?
8. Türkiye’nin sıcak para çekmek amacıyla uyguladığı faiz oranları ile AB ülkelerinde uygulanan faiz oranları nedir?

Cevaplar:

Türkiye’de enflasyon oranları, uluslararası kavram ve yöntemleri kullanarak Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından hesaplanmaktadır. Buna göre enflasyon oranları, enflasyon için temel gösterge olan 2003=100 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) ve Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) 2005 yılından başlayarak Zincirleme Fiyat Endeksi yöntemine göre hesaplanmaktadır. Zincirleme fiyat endeksi esasına dayanan bu sistem gereği, madde sepeti ve ağırlık yapısı her yılın Aralık ayında o yılın Hanehalkı Bütçe Anketi verilerine dayalı olarak değerlendirmeye alınmakta, üretimde ve tüketimde önem kazanan mal ve hizmetlerin sisteme dahil edilmesi sağlanmakta ve önem yitiren ürünler de sistemden çıkartılmaktadır.

2012 yılında 444 ürün, 1.169 ürün çeşidi kapsamakta olup 27.500 işyeri ve 4176 konuttan her ay yaklaşık 375.000 fiyat derlenmektedir. Sepetteki en ağırlıklı 20 ürünün enflasyon hesabındaki ağırlığı yüzde 52, sepette en az ağırlıklı 20 ürünün de hesaplamada ağırlığı binde bir olarak belirlenmiştir. Sepetin oluşturulmasında hane halkı bütçe anketi, yabancı ziyaretçiler anketi, kurumsal nüfus tüketim harcaması anketi ve idari kayıtlar olan sigortalar, şans oyunları, telefon konuşmaları paketleri alınmakta, hane halkı bütçe anketi her ay bir kez, yıllık 13.248 hane halkı ile görüşülerek hazırlanmaktadır.

2003=100 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) için 2003-2012 yılları arasındaki yıllık değişim oranlarını gösteren tablo ilişikte sunulmuştur (Ek-1).

Gelişmiş ülkeler, genel olarak ortalama yüzde 2 ile 3 arası bir enflasyon oranını hedeflemektedir. Gelişmekte olan ülkelerde ise ekonomi için en uygun enflasyon oranının ne olduğu hususunda ortak kabul gören bir rakam bulunmamaktadır. Ancak, gelişmekte olan ülkelerde, gelişmiş ülkelere kıyasla daha yüksek (yüzde 4 ila 8 arası gibi) bir enflasyon oranının hedeflenmesi ve sık karşılaşılan şoklara karşı daha geniş belirsizlik aralıklarının oluşturulması gerektiği konusunda genel bir yaklaşım bulunmaktadır.

Nitekim 2011 yılında gelişmiş ülkelerde yüzde 2,5 olarak gerçekleşen enflasyon, gelişmekte olan ülkelerde yüzde 6,5 olarak gerçekleşmiştir.

Temmuz ayı itibarıyla TCMB brüt döviz rezervleri 85 milyar dolar, net rezervler ise 100,1 milyar dolardır.

2012- Temmuz			
BRÜT REZERV	MUHABİR AÇIKLARI	ALTIN	NET REZERV
85.037	0.4	15.068	100.105

Kamuoyunda sıcak para diye tabir edilen, portföy ve kısa vadeli sermaye girişleri küresel ve Türkiye için risk algılamasının olduğu dönemlerde ülkeden çıkabilecek potansiyel miktarı göstermektedir.

Bu rakam ödemeler dengesi bilançosunda hisse senetleri, Hükümetin yurtiçi borç senetleri, kısa vadeli ticari krediler, bankalar ve diğer sektörlerin kısa vadeli kredileri ve bankalardaki mevduat kalemlerinin toplamından oluşmaktadır.

Portföy Yatırımları + Kısa Vadeli Sermaye Girişi		
2009	2010	2011
1,6	44,0	23,6

Avrupa Merkez Bankası ve Ulusal Merkez Bankaları Tarafından Uygulanan Borç Verme Faiz Oranlarını (Yıllık, %) gösteren tablo (Ek-2) ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Borç Verme Faiz Oranlarını (Gecelik, %) gösteren tablo (Ek-3) ilişikte sunulmaktadır.

YILLAR	2008	2009	2010	2011
AB-27	-	-	-	-
Avro Alanı	3	1,75	1,75	1,75
Bulgaristan	-	-	-	-
Çek Cumhuriyeti	3,25	2	1,75	1,75
Danimarka	3,75	1,2	1,05	0,7
Estonya	-	-	-	-
Letonya	7,5	7,5	7,5	7,5
Litvanya	3	1,75	1,75	1,75
Macaristan	10,5	7,25	6,75	8
Polonya	6,5	5	5	6
Romanya	10,25	12	10,25	10
Slovakya	3,5	-	-	-
İsveç	2,75	0,75	2	2,5
Birleşik Krallık	2	0,5	0,5	0,5
Türkiye	17,5	9	9	12,5

(-): Veri bulunmuyor

Kaynak: Eurostat

Notlar:

- 1) Tabloda yer alan veriler, dönem (yıl) sonu itibariyle geçerli olan faiz oranlarını göstermektedir.
- 2) Avrupa Merkez Bankası, para birimi olarak Avro'yu kullanan AB üye ülkelerin oluşturduğu Avro bölgesinin para politikasından sorumludur. Bu çerçevede, Avro bölgesinde uygulanacak faiz oranları Avrupa Merkez Bankası tarafından; Avro kullanmayan AB üyesi ülkelerdeki faiz oranları ise ulusal merkez bankaları tarafından belirlenmektedir.
- 3) 2008 yılı itibariyle Belçika, Almanya, İrlanda, İspanya, Fransa, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, Avusturya, Portekiz, Finlandiya, Yunanistan, Slovenya, GKRY ve Malta para birimi olarak Avro'yu kullanmaktadır. 2009 yılında Slovakya, 2011 yılında ise Estonya para birimi olarak Avro'yu kullanmaya başlamıştır.

YIL	TARİH	ORAN (%)
2008	18.01.2008	19,5
	15.02.2008	19,25
	16.05.2008	19,75
	17.06.2008	20,25
	18.07.2008	20,25
	23.10.2008	19,75
	20.11.2008	18,75
	19.12.2008	17,5
2009	16.01.2009	15,5
	20.02.2009	14
	20.03.2009	13
	17.04.2009	12,25
	15.05.2009	11,75
	17.06.2009	11,25
	17.07.2009	10,75
	19.08.2009	10,25
	18.09.2009	9,75
	16.10.2009	9,25
	20.11.2009	9
2010	17.09.2010	8,75
	15.10.2010	8,75
	12.11.2010	8,75
	17.12.2010	9
2011	05.08.2011	9
	21.10.2011	12,5
2012	22.02.2012	11,5
	19.09.2012	10

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

(Ek-1)

Tablo 1. Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%), 2003-2012

YILLAR	AYLAR											
	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK
2003												
2004	10,59	9,48	8,40	7,87	7,31	7,08	7,80	8,44	8,01	9,43	9,47	9,35
2005	9,24	8,69	7,94	8,18	8,70	8,95	7,82	7,91	7,99	7,52	7,61	7,72
2006	7,93	8,15	8,16	8,83	9,86	10,12	11,69	10,26	10,55	9,98	9,86	9,65
2007	9,93	10,16	10,86	10,72	9,23	8,60	6,90	7,39	7,12	7,70	8,40	8,39
2008	8,17	9,10	9,15	9,66	10,74	10,61	12,06	11,77	11,13	11,99	10,76	10,06
2009	9,50	7,73	7,89	6,13	5,24	5,73	5,39	5,33	5,27	5,08	5,53	6,53
2010	8,19	10,13	9,56	10,19	9,10	8,37	7,58	8,33	9,24	8,62	7,29	6,40
2011	4,90	4,16	3,99	4,26	7,17	6,24	6,31	6,65	6,15	7,66	9,48	10,45
2012	10,61	10,43	10,43	11,14	8,28	8,87	9,07	8,88	9,19			